

اساسنامه سازمان بورس و اوراق بهادار

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۸۴/۱۲/۱۴ بنا به پیشنهاد شورای عالی بورس و اوراق بهادار و به استناد تبصره ماده (۵) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۴ - اساسنامه سازمان بورس و اوراق بهادار را به شرح زیر تصویب نمود:

فصل اول

کلیات

ماده ۱ در اجرای ماده (۵) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴ مجلس شورای اسلامی که پس از این، "قانون" نامیده می شود؛ اساسنامه سازمان بورس و اوراق بهادار که در این اساسنامه اختصاراً "سازمان" نامیده می شود، به منظور تحقق اهداف و انجام وظایف تعریف شده در قانون، از جمله نظارت بورس های اوراق بهادار و کالایی به شرح زیر می باشد.

ماده ۲ اصطلاحات و واژه های اختصاری تعریف شده در ماده یک قانون، در این اساسنامه نیز به کار برده می شود.
ماده ۳ سازمان مؤسسه عمومی غیردولتی است و مقررات مالی، معاملاتی، اداری و استخدامی آن به تصویب شورا می رسد.

ماده ۴ مدت فعالیت سازمان از تاریخ تأسیس نامحدود است.

ماده ۵ مرکز اصلی سازمان در تهران است، و نشانی آن خیابان حافظ، شماره ۲۲۸ می باشد.

ماده ۶ انحلال سازمان و تعیین تکلیف اموال و دارایی های آن و چگونگی ایفای تعهدات پس از انحلال، به موجب قانون خواهد بود.

فصل دوم ارکان سازمان

ماده ۷ ارکان سازمان عبارتند از:

- الف- شورا
- ب- هیأت مدیره
- پ- رئیس سازمان
- ت- حسابرس - بازرس

ماده ۸ شورا انجام وظایف مذکور در ماده (۴) قانون را برعهده دارد.

تبصره ۵- به منظور حفظ ثبات و آرامش بازار اوراق بهادار، شورا می تواند در شرایط اضطراری برخی از اختیارات خود را به رئیس شورا تفویض نماید. آیین نامه تشخیص شرایط اضطراری و نیز حدود اختیارات قابل تفویض به رئیس شورا به تصویب شورا خواهد رسید.

فصل سوم هیأت مدیره

ماده ۹ هیأت مدیره سازمان متشکل از پنج عضو است که انجام وظایف مذکور در ماده ۷ قانون را بر عهده خواهند داشت. اعضای هیأت مدیره از میان افراد امین و دارای حسن شهرت و تجربه در رشته مالی منحصراً از کارشناسان بخش غیردولتی به پیشنهاد رئیس شورا و با تصویب شورا برای مدت پنج سال انتخاب می شوند. رئیس شورا حکم اعضای هیأت مدیره را صادر می کند.

ماده ۱۰ اعضای هیأت مدیره قبل از آغاز به کار در سازمان موظفند در جلسه شورا حاضر شوند، و به شرح زیر سوگند یاد کنند:

اینجانب، که عضویت در هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار را پذیرفته ام، با آگاهی کامل از مسؤولیت خود در این سمت، به خداوند قادر متعال سوگند یاد می کنم که وظایف قانونی خود را در این زمینه به نحو احسن انجام دهم و نهایت دقت و بی طرفی را به کار بندم و در دوره مسؤولیت خود از هیچ کوششی در جهت نیل به اهداف و انجام وظایف قانونی سازمان دریغ نورزم و در تصمیمات خود همواره مصالح کشور و عموم مردم ایران را در نظر گیرم و اسرار سازمان و هیأت مدیره را حتی پس از پایان دوره مسؤولیت خود، حفظ و فقط در چارچوب قانون و مقررات اظهار کنم.

تبصره- سوگندنامه با درج نام و نام خانوادگی و تاریخ ادای سوگند توسط هر یک از اعضای هیأت مدیره امضا، و در دبیرخانه شورا نگهداری خواهد شد.

ماده ۱۱ اعضای هیأت مدیره باید به طور تمام وقت در خدمت سازمان باشند؛ و به هیچ وجه حق اشتغال یا پذیرش مسؤولیت در سایر دستگاهها، بنگاهها، و نهادها اعم از دولتی و غیردولتی را ندارند.

ماده ۱۲ حقوق، مزایا، و پاداش اعضای هیأت مدیره را شورا تعیین می کند.

ماده ۱۳ رئیس هیأت مدیره از بین اعضای هیأت مدیره، با پیشنهاد هیأت مدیره و تصویب شورا برای مدت سی ماه تعیین خواهد شد. رئیس هیأت مدیره، رئیس سازمان و بالاترین مقام اجرایی سازمان است.

تبصره ۱- انتخاب مجدد رئیس هیأت مدیره برای دوره های بعد، تا انقضای دوره عضویت وی در هیأت مدیره بلامانع است.

تبصره ۲- نایب رئیس را هیأت مدیره از بین اعضا انتخاب می کند.

ماده ۱۴ هیأت مدیره باید حداقل هر ماه یکبار تشکیل جلسه دهد.

ماده ۱۵ جلسات هیأت مدیره با حضور حداقل سه نفر از اعضا که یکی از آنها رئیس یا نایب رئیس است، رسمیت می یابد، و هر عضو دارای یک حق رأی است. تصمیمات هیأت مدیره با حداقل سه رأی موافق معتبر است.

ماده ۱۶ اعضای هیأت مدیره نمی توانند حضور در جلسات هیأت مدیره و حق رأی خود را به دیگری واگذار کنند.

ماده ۱۷ هیأت مدیره دارای دبیرخانه ای است که زیر نظر و با مسؤولیت نایب رئیس هیأت مدیره فعالیت می کند. دبیرخانه هیأت مدیره مرجع رسمی ابلاغ و استعلام مصوبات هیأت مدیره خواهد بود.

ماده ۱۸ دبیر هیأت مدیره موظف است برای هر جلسه هیأت مدیره صورتجلسه ای تنظیم، و با درج تاریخ و ساعت و محل تشکیل جلسه، اسامی حاضران و موضوعات مطرح شده در جلسه، خلاصه مذاکرات و نظرات اعضا را ثبت کند، و مصوبات جلسه را به امضای اعضای حاضر در جلسه برساند. این صورتجلسه در دبیرخانه هیأت مدیره به ترتیب تاریخ شماره گذاری و نگهداری خواهد شد.

تبصره- در مواردی که نایب رئیس نتواند وظایف دبیری را انجام دهد، یکی دیگر از اعضای هیئت مدیره، مسؤولیت وی را عهده دار خواهد بود.

ماده ۱۹ در موارد ذیل شورا عضویت هریک از اعضای هیئت مدیره را که مشمول عناوین مذکور باشد، لغو و حسب مورد طبق قوانین مربوط اقدام می نماید:

۱- در صورت صدور حکم قطعی از دادگاه صالح که مبنی بر محرومیت از حقوق اجتماعی باشد.

۲- در صورتی که به تشخیص شورا یکی از شرایط مندرج در ماده ۶ قانون زایل گردد.

۳- تخلف از مقررات قانون، اساسنامه و یا سایر مقررات مربوط، به تشخیص شورا.

۴- از دست دادن توانایی جسمانی و روانی لازم برای انجام وظایف محوله به تشخیص شورا.

۵- عدم حضور غیرموجه در جلسات هیأت مدیره، بیش از چهار جلسه متوالی یا شش جلسه متناوب در طول یک سال.

فصل چهارم وظایف و اختیارات رئیس سازمان

ماده ۲۰ رئیس سازمان بالاترین مقام اجرایی سازمان است و کلیه اختیارات لازم برای اداره امور سازمان جز آنچه به موجب قانون یا اساسنامه به مرجع دیگری محول شده است را دارا می‌باشد و نماینده سازمان نزد کلیه مراجع است و به‌طور کلی علاوه بر اختیار استخدام و انفصال موقت یا دائم کارکنان، و تعیین شغل و سمت و حقوق و مزایا و ترفیع آنها، و انجام تمام امور داخلی و اداری سازمان در محدوده این اساسنامه و مقررات مربوط، دارای وظایف و اختیارات زیر نیز خواهد بود:

الف- اجرای مصوبات شورا و هیأت مدیره.

ب- انجام هر نوع معامله قطعی، شرطی، رهنی، اجاری و انعقاد کلیه قراردادهای به نام سازمان و تغییر، تبدیل، فسخ، اقاله و ابطال آنها نسبت به اموال منقول، غیرمنقول و حقوق و اسناد و اوراق بهادار سازمان به هر شکل و یا هر شخص حقیقی و حقوقی و تحت هرگونه شرایط نزد کلیه مراجع ذی‌ربط قضایی و غیرقضایی و در کلیه مراحل، سرمایه‌گذاری، تأسیس و یا مشارکت در تأسیس انواع شرکت و مؤسسات دیگر برای انجام وظایف و تحقق اهداف سازمان.

پ- اقامه و تعقیب و دفاع از هرگونه دعوی اعم از حقوقی (مدنی) و کیفری و ثبتی و غیره و انصراف از آن با داشتن تمام اختیارات راجع به امر دادرسی در کلیه مراجع قضایی و غیرقضایی و تمامی مراحل، با حق مصالحه و سازش، ادعای جعل نسبت به سند طرف و استرداد سند و تعیین جاعل، ارجاع دعوی به داوری و تعیین داور، بدون اختیار صلح و به‌طور کلی استفاده از کلیه حقوق و اجرای کلیه تکالیف ناشی از قوانین آیین دادرسی، مدنی و کیفری و داوری، تعیین وکیل با حق توکیل به غیر ولو کراراً در امور دادرسی، اداری و اجرایی، تعیین میزان حق‌الوکاله وکیل، و تعیین مصدق و کارشناس، اعتراض به نظر کارشناس، همچنین اقامه دعوی، مطالبه خسارت، استرداد دعوی، جلب ثالث و دفاع از دعوی ثالث، اقدام به طرح دعوی متقابل و دفاع از آن، تقاضای تأمین خواسته، یا توقیف اشخاص و اموال از مراجع قضایی، اعطای مهلت برای پرداخت مطالبات سازمان، درخواست صدور برگ اجرایی و تعقیب عملیات اجرایی و اخذ محکوم به، تملک اموال منقول و غیرمنقول و حقوق مالی در قبال مطالبات سازمان اعم از مراجع قضایی و اداری و دوایر ثبتی و استرداد آنها به مالکان در قبال اخذ مطالبات.

ت- افتتاح حساب به نام سازمان نزد بانک‌ها و مؤسسات مالی.

ث- تهیه و تنظیم بودجه، ترانزنامه، حساب درآمد و هزینه، برنامه‌ها به همراه گزارش فعالیت بازار اوراق بهادار و عملکرد سازمان و تسلیم آن به هیأت مدیره.

ج- اتخاذ تصمیم نسبت به کلیه امور جاری سازمان که در این اساسنامه صراحتاً جزو وظایف و مسؤولیتهای سایر ارکان سازمان قرار نگرفته است.

چ- انجام سایر وظایف و مأموریتهایی که از طرف شورا یا هیأت مدیره به وی محول می شود.

تبصره- رئیس سازمان می تواند قسمتی از اختیارات و حق امضای خود را در چارچوب مقررات به کارکنان سازمان تفویض نماید.

فصل پنجم

حسابرس - بازرس

ماده ۲۱ حسابرس - بازرس سازمان از بین مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی، توسط شورا برای مدت یک سال انتخاب می شود. انتخاب مجدد حسابرس - بازرس با تشخیص شورا بلامانع است.
تبصره ۱- شورا هر زمان که بخواهد، می تواند حسابرس - بازرس را ضمن تعیین جانشین برکنار کند.
تبصره ۲- حسابرس - بازرس موظف است پذیرش مسؤلیت را کتباً به شورا اعلام کند تا در سوابق مربوط در دبیرخانه شورا نگهداری شود.

ماده ۲۲ حسابرس - بازرس موظف است هرگونه قصور یا تقصیر در ارائه اطلاعات مؤثر بر گزارش حسابرسی از سوی اعضای هیأت مدیره، یا موارد مربوط به عدم رعایت قوانین و مقررات مربوط را در گزارش خود منعکس نماید.

ماده ۲۳ حسابرس - بازرس موظف است نسخه ای از مکاتبات مهم خود با سازمان، از جمله نامه مدیریت در زمینه کنترل های داخلی را به هیأت مدیره و شورا ارسال کند.

ماده ۲۴ تعیین حق الزحمه حسابرس - بازرس با شورا است. پرداخت هرگونه وجه خارج از مصوبات شورا به حسابرس - بازرس و شرکا یا کارکنان وی از طرف سازمان ممنوع است.

فصل ششم

امور مالی سازمان

ماده ۲۵ سال مالی سازمان برابر یک سال شمسی است که بجز سال اول، از اول فروردین هر سال آغاز و در پایان اسفند همان سال خاتمه می یابد. سال اول فعالیت سازمان از تاریخ تأسیس تا پایان اسفند همان سال خواهد بود.

ماده ۲۶ منابع درآمدی سازمان به قرار زیر است:

- ۱- وجوه دریافتی بابت ثبت اوراق بهادار و صدور مجوزهای مذکور در ماده ۷ قانون.
- ۲- وجوه دریافتی از ناشران اوراق بهادار.
- ۳- وجوه دریافتی بابت بخشی از کارمزد معاملات اوراق بهادار در بورس های اوراق بهادار و کالایی، بازار خارج از بورس، بازار مشتقه.
- ۴- وجوه دریافتی بابت هزینه های رسیدگی به اختلافات اشخاص در سازمان.
- ۵- وجوه دریافتی بابت نظارت بر فعالیت های اشخاصی که مطابق قانون برای آنها مجوز صادر شده است.
- ۶- سایر منابع درآمدی.

تبصره ۱- سازمان موظف به تأمین هزینه‌های خود است و لذا در بودجه عمومی ردیف اعتباری خاصی نخواهد داشت.

تبصره ۲- تعیین مآخذ و منابع درآمدی سازمان، تعرفه وجوه دریافتی و مبانی محاسبه، نحوه وصول، ضمانت‌های اجرایی، و سایر موارد مرتبط به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب شورا می‌رسد.

تبصره ۳- تغییرات نرخ‌های قابل اعمال مشمول این ماده در ابتدای هر سال از طریق جراید کثیرالانتشار به اطلاع عموم خواهد رسید.

ماده ۲۷ درآمدهای سازمان در هر سال مالی، پس از کسر کلیه هزینه‌ها، استهلاک‌ها و ذخیره‌های همان سال به عنوان مازاد (کسری) در حسابها و صورتهای مالی سازمان شناسایی می‌شود.

ماده ۲۸ بودجه سازمان برای هر سال مالی به جز سال اول باید حداکثر تا پایان آذرماه سال مالی قبل توسط هیأت مدیره تنظیم و به شورا پیشنهاد گردد.

تبصره ۱- در صورت عدم تصویب بودجه توسط شورا، هیأت مدیره می‌تواند با مجوز شورا نسبت به اجرای بودجه پیشنهادی خود به مآخذ یک دوازدهم در هر ماه اقدام نماید.

تبصره ۲- تفاوت پرداختها با ارقام هر یک از ردیفهای بودجه مصوب تا ده درصد نیاز به اصلاحیه بودجه ندارد؛ لکن تجاوز از این حد نیازمند تهیه اصلاحیه بودجه برای تصویب در شورا است.

تبصره ۳- در صورتی که درآمدهای پیش‌بینی شده در بودجه سازمان متناسب با هزینه‌های آن نباشد با تصویب شورا می‌تواند از محل کمک‌های دولت استفاده نماید.

ماده ۲۹ سازمان می‌تواند وجوه مازاد بر نیاز خود را در بانکها سپرده‌گذاری، یا در اوراق مشارکت مورد تایید بانک مرکزی ج.ا. ایران سرمایه‌گذاری نماید.

ماده ۳۰ انتشار هرگونه اوراق بهادار توسط سازمان ممنوع است.

ماده ۳۱ تصویب صورتهای مالی سازمان برای هر دوره مالی توسط شورا به منزله مفاصا حساب هیأت مدیره برای همان دوره مالی است.

ماده ۳۲ اسناد و اوراق تعهدآور، قراردادهایی که تعهد مالی برای سازمان ایجاد می‌کنند، چکها، بروات، سفته‌ها و سایر اوراق تجاری سازمان، با امضای ثابت رئیس و یک عضو از دو عضو دیگر هیأت مدیره سازمان معتبر خواهد بود.

تبصره- دو عضو دیگر صاحب امضاء توسط هیأت مدیره تعیین خواهد شد.

فصل هفتم

سایر موارد

ماده ۳۳ این اساسنامه با پیشنهاد شورا و تصویب هیأت وزیران قابل تغییر و اصلاح است.

ماده ۳۴ موارد پیش‌بینی نشده در این اساسنامه مشمول قانون تجارت و سایر قوانین موضوعه خواهد بود.